

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Sundhedsjura og lægemiddelpolitik
Sagsbeh.: SUMMSB
Sags nr.: 1206415
Dok. Nr.: 1071712
Dato: 23. oktober 2012

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af lov om virksomhedsansvarlige læger (Virksomhedsansvarlige tandlæger, mulighed for afvisning, afmelding m.v.)

Modtagne hørings svar

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om virksomhedsansvarlige læger (Virksomhedsansvarlige tandlæger, mulighed for afvisning, afmelding m.v.) har været sendt i høring i perioden 21. september 2012 – 19. oktober 2012 til nedenstående:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, BPK – Brancheforeningen for privathospitaler og klinikker, Danske Bioanalytikere, Dansk Erhverv, Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter, Danske Regioner, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk IT – Råd for IT- og persondatasikkerhed, Dansk Kiropraktor Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Selskab for Patientsikkerhed, Dansk Psykolog Forening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Tandplejerforening, Danske Bandagister, Danske Dental Laboratorier, Danske Fysioterapeuter, Danmarks Optikerforening, Datatilsynet, De Offentlige Tandlæger, Det Centrale Handicapråd, Det Etske Råd, Ergoterapeutforeningen, Erhvervs- og Vækstministeriet, Finansministeriet, FOA, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Radiografer i Danmark, Foreningen af Speciallæger, Forsikring og Pension, Færøernes Landsstyre, Grønlands Selvstyre, Jordemoderforeningen, Justitsministeriet, Kirke- og Ligestillingsministeriet, KL, Kliniske Diætister, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landsforeningen af Kliniske Tandteknikere, Landsforeningen af Statsautoriserede Fodterapeuter, Lægeforeningen, Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber, Patientforeningen, Patientforeningen i Danmark, Patientforeningernes Samvirke, Patientforsikringen, Patientombuddet, Praktiserende Lægers Organisation, Praktiserende Tandlægers Organisation, Psykolognævnet, Regionernes Lønnings- og Takstnævn, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigsombudsmanden på Grønland, Social- og Integrationsministeriet (Psykolognævnet), Statsministeriet, Statens Serum Institut, Sundhedsstyrelsen, Tandlægeforeningen, Yngre Læger, Økonomi- og Indenrigsministeriet og 3F.

Lovforslaget er desuden offentliggjort på www.borger.dk under Høringsportalen.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har modtaget hørings svar fra (i alfabetisk rækkefølge):

Advokatrådet
BPK – Brancheforeningen for privathospitaler og klinikker
Dansk Erhverv
Dansk Kiropraktor Forening
Danske Dental Laboratorier
Danske Fysioterapeuter
Danske Regioner
Det Etske Råd
Erhvervs- og Vækstministeriet

Finansministeriet
FOA
Forbrugerombudsmanden
Færøernes Landsstyre
Grønlands Selvstyre
Jordemoderforeningen
Lægeforeningen
Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber (Dansk Samfundsmedicinsk Selskab)
Patientombuddet
Praktiserende Tandlægers Organisation
Social- og Integrationsministeriet (Psykolognævnet)
Statens Serum Institut
Statsministeriet
Tandlægeforeningen
Økonomi- og Indenrigsministeriet

Herudover har ministeriet modtaget høringssvar fra læge Sven Trautner.

Generelle bemærkninger til lovforslaget

I det følgende foretages en gennemgang af de i høringssvarene indeholdte generelle bemærkninger til lovforslaget og dets bemærkninger. Kommentarer til ændringsforslagene er *kursiverede*.

Flere høringsparter har bemærket, at der er behov for, at lovens bestemmelser, herunder særligt kravene til den virksomhedsansvarlige læge/tandlæge, konkretiseres i form af udstedelse af vejledning herom.

Kommentar: Sundhedsstyrelsen vil efter lovens vedtagelse udarbejde en vejledning til brug for fortolkningen af lovens bestemmelser, herunder særligt kravene til den virksomhedsansvarlige læge/tandlæge.

Advokatrådet, Dansk Kiropraktor Forening, Danske Dental Laboratorier, Danske Fysioterapeuter, Det Ethiske Råd, Finansministeriet, FOA, Forbrugerombudsmanden, Grønlands Selvstyre, Jordemoderforeningen, Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber (Dansk Samfundsmedicinsk Selskab), Social- og Integrationsministeriet (Psykolognævnet), Statens Serum Institut, Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke haft bemærkninger til udkastet.

Dansk Erhverv bakker overordnet op om lovforslaget og støtter, at tandlægerne omfattes af lovens anvendelsesområde. Dansk Erhverv støtter tillige, at Sundhedsstyrelsen får udvidede beføjelser til at afvise og afmelde virksomhedsansvarlige læger/tandlæger, men opfordrer ministeriet til via udstedelse af bekendtgørelse eller vejledning at konkretisere kravene til de virksomhedsansvarlige læger/tandlæger.

Erhvervs- og Vækstministeriet har anført, at forslaget efter Erhvervsstyrelsens opfattelse medfører mindre administrative løbende byrder for de berørte virksomheder svarende til ca. 260 timer årligt på samfundsniveau. Beløbet bundes i en antagelse om et tidsforbrug på ca. 10 minutter pr. indberetning for de 1.600 tandlægeklinikker, som Tandlægeforeningen har oplyst findes i landet.

Kommentar: Ministeriet kan tilslutte sig, at forslaget medfører mindre administrative løbende byrder for de berørte virksomheder. Ministeriet er dog af den opfattelse, at ikke alle 1.600 tandlægeklinikker omfattes af loven, idet enkeltmandsvirksomheder (som ifølge hørings svar fra Praktiserende Tandlægers Organisation udgør 40 %) ikke omfattes. Beløbet er således efter ministeriets opfattelse væsentligt mindre end det anførte.

Læge Sven Trautner er af den opfattelse, at der er en række gode nyskabelser i forslaget, som dog bør uddybes i en efterfølgende vejledning. Særligt bør vejledning indeholde retningslinjer for forholdet mellem den virksomhedsansvarlige læge/tandlæge og den daglige ledelse/ejerne af sygehuset, klinikken m.v.

Lægeforeningen har ikke bemærkninger til de nye og præciserende krav til den virksomhedsansvarlige læge/tandlæge eller til Sundhedsstyrelsens beføjelse til at afvise eller afmelde disse. Lægeforeningen anfører dog, at en sådan afvisning eller afmelding forudsættes at være fyldestgørende begrundet.

Kommentar: Når Sundhedsstyrelsen træffer afgørelse om at afvise eller afmelde en virksomhedsansvarlig læge/tandlæge, skal en sådan afgørelse begrundes efter forvaltningslovens regler herom.

Konkrete ændringsforslag til lovforslaget

I det følgende foretages en gennemgang af de i hørings svarene indeholdte forslag til ændringer af lovforslaget og dets bemærkninger. Kommentarer til ændringsforslagene er *kursiverede*.

BPK – Brancheforeningen for privathospitaler og klinikker støtter regeringens indsats i forhold til at højne patientsikkerheden men påpeger, at de problemstillinger på enkelte private klinikker, som omtales i forslagens bemærkninger, er undtagelser i en større branche, som ellers er kendetegnet af en lang række dygtige aktører, som udfører deres virksomhed med høj faglig kvalitet. Herudover påpeger BPK, at kravene til den virksomhedsansvarlige læge/tandlæge bør konkretiseres yderligere, herunder særligt kravet om en relevant uddannelse. Endelig påpeger BPK, at der alene bør udpeges én virksomhedsansvarlig læge, også i tilfælde, hvor sygehuset, klinikken m.v. varetager flere specialefunktioner.

Kommentar: Der skal alene udpeges én virksomhedsansvarlig læge pr. sygehus, klinik m.v., også selvom stedet varetager flere specialfunktioner. Det er således ikke et krav, at vedkommende læge skal være indehaver af alle specialer, der udføres på behandlingsstedet. Uddannelsen skal dog være relevant i forhold til sygehusets, klinikkens m.v. virksomhedsområde. Hvis man eksempelvis er virksomhedsansvarlig læge på et misbrugsbehandlingssted, skal man have en eller anden form for uddannelse/erfaring i at behandle denne kategori af patienter for at kunne være virksomhedsansvarlig læge på stedet. Det kan fx ikke accepteres, at en ortopædkirurg er virksomhedsansvarlig på et misbrugsbehandlingssted.

Danske Regioner finder det overordnet positivt, at tandlæger inddrages under lovens anvendelsesområde, ligesom det er positivt, at Sundhedsstyrelsen får adgang til at afvise en virksomhedsansvarlig læge/tandlæge underlagt en tilsynssanktion.

Herudover har Danske Regioner gjort opmærksom på, at der med forslaget indarbejdes et system til registrering af oplysninger om virksomhedsansvarlige læger, således at der sikres en let administrativ adgang til oplysningerne, fx til brug ved kontrakts indgåelse med private klinikker under det udvidede frie sygehusvalg. I samme forbindelse nævner Danske Regioner, at afgrænsningen i forhold til enkeltmandsvirksomheder, som ikke omfattes af loven, kan give ugennemskuelige registreringer, hvilket ville kunne imødekommes ved, at læger/tandlæger i enkeltmandsvirksomheder i henhold til lovens anses for at være virksomhedsansvarlig.

Endelig har Danske Regioner taget forbehold for de økonomiske konsekvenser, som lovforslaget måtte have for regionerne, som følge af at tandlægerne inddrages under lovens anvendelsesområde.

Kommentar: Enkeltmandsvirksomheder omfattes ikke af loven og har dermed ikke pligt til at udpege en virksomhedsansvarlig læge/tandlæge.

Færøernes Landsstyre har anført, at styret ikke har bemærkninger til forslaget, idet loven endnu ikke er sat i kraft på Færøerne, og at styret vil tage stilling til de enkelte lovændringer, når hovedloven sættes i kraft. Styret har dog bemærket, at lovens ikrafttrædelsesbestemmelse bør affattes, så den efterkommer almindelig praksis. Statsministeriet har anført samme bemærkning.

Kommentar: Ministeriet ændrer ikrafttrædelsesbestemmelsen i overensstemmelse hermed.

Patientombuddet har oplyst, at den foreslåedes ændring i lovudkastets § 1, nr. 13 og 14 hvor "Sundhedsvæsenets Patientklagenævn" konsekvensrettes til "Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn" er foretaget ved § 5 i lov nr. 706 af 25. juni 2010. Ved denne lovændring er der samtidig foretaget ændringer af § 1, stk. 4, og § 2, stk. 2, i lov om virksomhedsansvarlige læger, som det foreliggende lovudkast ikke tager højde for.

Kommentar: Ministeriet sletter konsekvensrettelserne i lovforslagets § 1, nr. 13. og 14 og tager højde for de foretagne ændringer i lovens § 1, stk. 4, og § 2, stk. 2.

Herudover har Patientombuddet oplyst, at "Patientombuddet" i de almindelige bemærkningers afsnit 3.3 skal erstattes af "Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn", idet Patientombuddet alene kan træffe afgørelse i klager over sundhedsvæsenets sundhedsfaglige virksomhed, jf. klage- og erstatningslovens § 1. Patientombuddet kan derimod ikke træffe afgørelser i klage- eller indberetningssager vedrørende enkelte sundhedspersoner. Kompetencen til at behandle Sundhedsstyrelsens indberetninger over virksomhedsansvarlige læger er derimod pr. 1. januar 2011 overtaget af Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn.

Kommentar: Ministeriet ændrer bemærkningerne i overensstemmelse hermed.

Praktiserende Tandlægers Organisation har anført, at enkeltmandstandlægeklinikker vil blive ramt ekstra hårdt af lovændringen, da de ikke i tilfælde af afmeldelse som virksomhedsansvarlig tandlæge, kan give ansvaret videre til en anden tandlæge/kollega på klinikken.

Kommentar: Det følger af forslaget § 1, nr. 3, at loven ikke omfatter sygehuse, klinikker m.v., hvor der alene er én læge eller tandlæge, som udfører den lægelige patientbehandling eller tandlægebehandling m.v. på sygehuset, klinikken m.v. Det er unødvendigt at fastlægge et overordnet ansvar for den lægelige patientbehandling eller tandlægebehandling m.v., der foregår på sygehuset, klinikken mv., hvor der kun foregår behandling ved en læge eller tandlæge, da det selvstændige ansvar, som påhviler den enkelte læge eller tandlæge i henhold til autorisationsloven, er tilstrækkelig til, at ansvaret for den sundhedsfaglige virksomhed kan placeres. Der kan i disse situationer ikke være nogen tvivl om, hvilket ansvar lægen/tandlægen har for den sundhedsfaglige virksomhed på stedet.

Tandlægeforeningen har udtrykt tilfredshed med initiativer, som kan gøre det endnu mere trygt og sikkert at gå til tandlægen.

Foreningen har herudover anført, at formuleringen i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, bør revurderes.

Kommentar. Det fremgår af bemærkningerne, at konsekvensændringen (at tilføje tandlæger) ikke gælder for så vidt angår § 1, stk. 3, idet det må anses for tvivlsomt, om tandlægenes overenskomst med regionen grundet patienternes høje egenbetaling har den ønskede indflydelse på kvaliteten af det sundhedsfaglige arbejde, som tandlægen udfører. Således gælder loven for de klinikker m.v. hvor de tandlæger, som foretager tandlægebehandling, virker efter overenskomst med Regionernes Lønnings- og Takstnævn, og disse altså skal udpege en virksomhedsansvarlig tandlæge. Ministeriet er enig i, at formuleringen kan virke uheldig.

Ministeriet ændrer formuleringen således: "Konsekvensændringen gælder dog ikke for så vidt angår § 1, stk. 3. Tandlægenes overenskomst med regionen giver grundet patienternes høje egenbetaling ikke regionen den samme indflydelse på og styring af tandlægenes virksomhed, som er tilfældet for lægerne. Således gælder loven for de klinikker m.v. med tandlæger, som foretager tandlægebehandling efter overenskomst med Regionernes Lønnings- og Takstnævn. Disse klinikker skal altså udpege en virksomhedsansvarlig tandlæge."

Herudover har Tandlægeforeningen anført, at der bør etableres en klageadgang i de tilfælde, hvor lægen/tandlægen afvises eller afmeldes af Sundhedsstyrelsen som virksomhedsansvarlig.

Kommentar: Sundhedsstyrelsens afgørelser kan som udgangspunkt påklages til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, med mindre klageadgangen er afskåret.

Det følger af sundhedsloven, at Sundhedsstyrelsen, og ikke Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, er tillagt den faglige ekspertise vedrørende sundhedsfaglige spørgsmål, hvorfor ministeriet er afskåret fra at tage stilling til indholdet af Sundhedsstyrelsens sundhedsfaglige vurderinger.

Ministeriets prøvelse omfatter således alene sagsbehandlingen, og ministeriet vil ikke kunne tage stilling til, hvorvidt den indholdsmæssige afgørelse om at afvise eller afmelde en læge/tandlæge som virksomhedsansvarlig er korrekt.

Afgørelse om at afvise eller afmelde en virksomhedsansvarlig læge/tandlæge er ikke udtryk for stillingtagen til vedkommendes sundhedsfaglige virksomhed og medfører desuden ikke tab af øvrige rettigheder, idet vedkommende ikke afskæres fra at kunne fortsætte sit virke som læge/tandlæge. Da loven herudover ikke gælder enkeltmandsvirksomheder, vil der kunne udpeges en anden virksomhedsansvarlig læge/tandlæge i tilfælde, hvor en læge/tandlæge afvises eller afmeldes af Sundhedsstyrelsen.

Samlet set synes det således ikke betænkeligt, at den almindelige klageadgang af Sundhedsstyrelsens afgørelser i henhold til § 4, stk. 5 og § 5 afskæres efter loven.

Der er herefter i lovens § 7 indsat et nyt stk. 3, hvorefter afgørelser efter loven, som er truffet af Sundhedsstyrelsen i henhold til § 4, stk. 5 og § 5, stk. 3, ikke kan påklages til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse eller anden administrativ myndighed.

Endelig har Tandlægeforeningen anført, at forslaget ikke nævner, hvordan man skal forholde sig i de situationer, hvor en virksomhedsansvarlig læge/tandlæge er fraværende i en længere periode, eksempelvis pga. barsel eller sygdom. Tandlægeforeningen nævner, at problemstillingen er løst i Tandlægeoverenskomstens § 8, hvilket ministeriet kan lade sig inspirere af.

Kommentar: For at kunne være virksomhedsansvarlig læge/tandlæge skal vedkommende arbejdsmæssigt have en sådan tilknytning til sygehuset, klinikken m.v., at lægen/tandlægen kan påse, at den sundhedsfaglige virksomhed, som udøves, er i overensstemmelse med god faglig praksis. Det afgørende for at kunne (for)blive virksomhedsansvarlig læge/tandlæge er således, om vedkommende har sin faste gang på behandlingsstedet. Er man således på barsel men stadig passer sit arbejde som virksomhedsansvarlig læge, dvs. har sin regelmæssige gang på behandlingsstedet, er der sundhedsretlig intet til hinder for at (for)blive virksomhedsansvarlig. Der kan være noget arbejdsretligt til hinder for det. Går man på barsel og ikke sætter sine ben på klinikken, sygehuset mv. i barselsperioden, må man afmelde sig og klinikken, sygehuset mv. må anmelde en ny virksomhedsansvarlig.